

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-647	Γλώσσα και Πολιτισμός	9
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστικό Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Επιλεγόμενο	Διδακτική της γλώσσας και της λογοτεχνίας	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} Κύκλος	Δρ Αλέξιος Πέτρου	1 ^ο /2 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Προσωπική Επικοινωνία	N/A	Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές να:

- κατανοήσουν τις σύνθετες και αμφιλεγόμενες έννοιες του πολιτισμού και της κουλτούρας.
- συνδέσουν τη γλώσσα με τον πολιτισμό και να εντοπίσουν τα κοινά στοιχεία και την αμφίδρομη σχέση τους.
- επισημάνουν τις πολλαπλές ταυτότητες που χαρακτηρίζουν τον σύγχρονο άνθρωπο.
- συνειδητοποιήσουν τη σημασία της πολιτισμικής ιδεολογίας για τη διαμόρφωση των στερεοτύπων.
- εμβαθύνουν στην διδακτική του πολιτισμού.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Αντιλαμβάνονται τη συνάφεια των εννοιών «γλώσσα» και «πολιτισμός» στην ολότητά τους.
2. Διακρίνουν τα διάφορα είδη ταυτοτήτων, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.
3. Αντιλαμβάνονται τις μορφές με τις οποίες εμφανίζεται ο γλωσσικός και πολιτιστικός εθνικισμός και να βρίσκουν τρόπους απάλειψής του.
4. Περιγράφουν και ερμηνεύουν τα πολιτισμικά συστήματα στα πλαίσια της γλωσσικής κοινότητας.
5. Αντιλαμβάνονται στον τρόπο που η πολιτική και η ιδεολογία επηρεάζουν τα Αναλυτικά Προγράμματα και «επεμβαίνουν» στα γλωσσικά μαθήματα.
6. Αξιοποιούν πολιτιστικά και πολιτισμικά στοιχεία για την αποτελεσματικότερη διδασκαλία

της γλώσσας στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές επικοινωνίες.
7. Συζητούν τη σημασία της γλώσσας ως αρχής, μέσης και τέλους σε ό,τι αφορά.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Πολιτισμός και κουλτούρα.
- Οριοθέτηση εννοιών.
- Ιστορική αναδρομή.
- Η σχέση ανάμεσα στη γλώσσα και τον πολιτισμό.
- Μέθοδοι διερεύνησης της σχέσης γλώσσας και πολιτισμού.
- Γλωσσικός, πολιτικός και πολιτισμικός εθνικισμός.
- Πολιτιστικός/πολιτισμικός, γλωσσικός γραμματισμός.
- Πολιτισμική ιδεολογία και στερεότυπα.
- Πολιτική και πολιτισμική ιδεολογία στα ΑΠ και ιδιαίτερα στα γλωσσικά μαθήματα. Φιλοσοφία της γλώσσας και του πολιτισμού.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διάλεξη, Βιωματικά εργαστήρια, Ατομική και ομαδική εργασία, Ατομική καθοδήγηση, Ανάλυση μελετών περίπτωσης, Παρουσιάσεις από φοιτητές.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Διαμορφωτική αξιολόγηση-ανατροφοδότηση, Ατομική εργασία, Ομαδική εργασία- παρουσίαση, Τελική εξέταση.

Διδακτικό Εγχειρίδιο και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Γλώσσα και Συμβολική Εξουσία, μτφρ. Κ. Καψαμπέλη.	Bourdieu, P.	Καρδαμίτσα.	1999	9789603540731

Υποστηρικτική Βιβλιογραφία (προαιρετική):

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Ιδεολογία και ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους, στο Θέσεις, μτφρ. Γ. Γιαταγάνας,	Αλτουσέρ, Λ.	Θεμέλιο	1990	9789603101000

Επίσημη γνώση, μτφρ. Μ. Μπατίλας.	Apple, M.	Επίκεντρο.	2008	9789604581696
Ιδεολογία και Αναλυτικά Προγράμματα, μτφρ. Τ. Δαρβέρης.	Apple, M.	Επίκεντρο.	2005	9789602601365
Η λέξη πολιτισμός και η σημασία της. Ελληνικά, τεύχος 55.2, σσ.261-273	Βαρτζιώτη, Ο.		2005	
Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα.	Βερέμης, Θ. κ.ά.	Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.	2012	9789602501320
Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε.	Δημαράς, Α.	Εστία.	1999-2003	9789600508062
Οι πολιτικές διαστάσεις του Αναλυτικού Προγράμματος, στο Εκπαιδευτική Πολιτική και Αναλυτικά Προγράμματα, επ. Μ. Ζεμπύλας. (σσ.307-330.)	Ζεμπύλας Μ.	ΑΠΚυ	2008	
Το υψηλό αντικείμενο της ιδεολογίας (Μτφρ. Β. Ιακώβου)	Zizek, S.	Scripta.	2006	9789607909756
Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας.	Κοπιδάκης, Μ. Ζ.	Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.	2000	9789602504345
Η εθνικιστική ιδεολογία.	Λέκκας, Π.	Κατάρτι.	2006	9789609023610
Δοκίμιο για την ιδεολογία.	Λίποβατς, Θ. & Δεμερτζής, Ν.	Οδυσσεάς.	1994	9789602101841
Η γλωσσική παρουσία του έθνους, στο Οικείωση και Αλλοτρίωση (σσ.87-92)	Μιχαηλίδης, Κ.	Αστήρ	1984	9780002031349
Ιδεολογία και Γλώσσα.	Μοσχονάς, Σ.	Εκδόσεις Πατάκης.	2005	9789601615141

Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα, 2 τόμοι.	Μπουζάκης, Σ.	Gutenberg.	1994	9789600105605
Εθνικισμός, πατριωτισμός και κοσμοπολιτισμός: τείχη και νόμοι, στο Εκπαιδευτική Πολιτική και Αναλυτικά Προγράμματα, επ. Μ. Ζεμπύλας. (σσ.259-282)	Παπαστεφάνου, Μ.	ΑΠΚυ	2008	
Τα αναγνωστικά βιβλία του δημοτικού σχολείου: ιδεολογικός πειθαναγκασμός και παιδαγωγική βία.	Φραγκουδάκη, Ά.	Θεμέλιο.	1978	
Η γλώσσα και το έθνος 1880-1980: εκατό χρόνια αγώνες για την αυθεντική ελληνική γλώσσα.	Φραγκουδάκη, Ά.	Αλεξάνδρεια	2001	9789602212165
Γλώσσα και Ιδεολογία: Κοινωνιολογική προσέγγιση της ελληνικής γλώσσας.	Φραγκουδάκη, Ά.	Οδυσσέας.	1999	9789602101575
Γλώσσα, Πολιτική, Πολιτισμός.	Χριστίδης, Α.Φ.	Πόλις.	1999	9789607478931
Η Ελληνική Γλώσσα.	Χριστίδης, Α.-Φ. (επ.)	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.	2001	
Η Ελληνική Γλώσσα και η Ιστορία της.	Χριστίδης, Α.-Φ. (επ.)	Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων.	2003	9789608714014